

Paul Klee

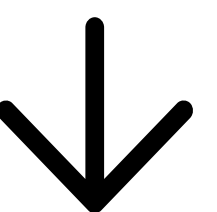

¿CHEAM GÜTXAMKAFUIÑ FACHIA NTÜ CHI PAUL KLEE EGU (1879 -1940)?

Niafuyu kiñe nülachi gütxamtuwun Feytachi kolotufe choyigelu chi Suiza, feiple ñi tuwun, kizu ñi Küpalme. Kiñeke azentuwirin, azentun, kolotun kam wirin misawlu feytachi pegelwe mew kuifizugu, antü ka mapu taiñ kakizuamtual inchiñ mew, fey Inchiñ emtem.

Magelayu tami fülkompayal kiñe kolotufemew pelu chi kimkantunmew kiñe chemkün txawuluwualu fey ka tukulpayal chi pu txawun ñi txokiñ, ul- lu ñi mogen chi kolotunmew Ka ñi Kimeltun. Fey ñi entunzugu ñi arte Küzaw. feula entulu chi 1945 txipantu mew, feychi küzaw kiñe magel reke ñi azkintual kakeumechi Zuamtun, elkunual chi küzaw rakiñkonlealu Magelayu tami gütxamkayal chi Pau Klee ey mu ñi zugun mew ka chi p azentunwirin rakizuam; ñi tukulpaya chi pegelwe kiñe Ülkantun zugu rek Rüpütual fey.

Paul klee feypikey kom chi pu rüpu
pegekey chi ge mew, feymu ñi zewmageal
kiñe txoy niam Chew ñi txawuluwual,
femgechimu llitual kiñe küzaw chew
pegepeyen chi wekuntu ka Ponwito.

¿CHUMGECHI RAKIZUAMTUAFUIÑ?

¿FACHIANTÜ FEYCHI KÜZAW ENTULO KLEE?

TUKULPAYAIÑ KUIFIKE ZUGU ÑI PICHİ CHE
GELU KA AZKINTUWAIÑ LONKONTUKUAL
FEYCHI PU AZ ÑI ZUYIAL CHI PU AZ MAPU
ÑI ANÜMAPUAL MOGELEAM TEATROKÜZAW
FILLANTÜ ANÜNMAPUAL KIÑE WEICHAN
KA ÑI LLIKANZUAM PÜNOTUALU CHI ITXO
FILL MOGEN KOM CHI PU TXOKIÑ MEW,
TUWULU CHI PU RAKIZUAMU MAGELAYU
TAMI AMULNEAL FEYTACHI GÜTXAMTUN,
TUWULU KAKEUMECHI

PU TXOY ÑI WUAMAL, KA RAKIZUAL,
KOM CHI PU KÜZAW NIELO PAUL KLEE.

WE TXEM RAKIZUAM REKE

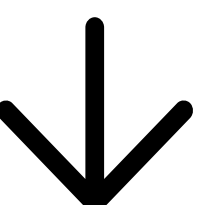
Kiñe Witxakontun llampetun ruka ñi pu chaw mew Nülay kiñe rüpü ñi küme amulneal ñi mogen: Petuy pu zeuman azentunwirin Pichichegelu, tukulpay ñi ñom piwke gefulu feichi pu wirin kiñe lof nielo kakeumechi txokiñ wuñotualu ñi kuifi rüpümew. Rupay feytamew ñi txawun chi pichi Paul, rakizuamlu chi azentuwirin ka chi kolotun tuwualu kiñe we azkintun, kakeumelu, uzalelu ñi Kimfalugnoel arte Reke.

Azor nimmt die Befehle der Mad. Grenouillet entgegen; Droschkengespann; nd Dame mit Sonnenschirm
Azor yowmekey feyentual chi zomo. Grenouillet; Kawell ka kareta; zomo llaufen
1883-1885, 13/14/15

Wiriwe wente wiripeyem, küla pu txoy

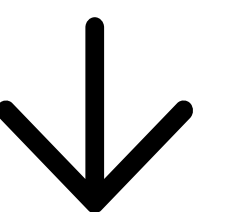
Zentrum Paul Klee, Berna

KIÑE PEPILÜWÜN KA AZKINTUWUN

Chi mari kimkantun wiripeyen nentulu Klee zewmalu chi txipantu mew 1892 ka 1898 kom, welu txipalay chi kechu, mogeygün txekanmew kuifitu. Feytachi Pu wirin nielu kakeumechi chemkün, kimkantun lelfün kizutxem ka wariamapu. fentxen Feypin fentxen nüglerpuy chi lilitulu ñi wirin wiripeyem kam pu azentuwirin kiñe rakinantüwe mew. entufalay, chi kolotufe ka azentuwirife Femgechimu klee ñi ge azkintual ñi felen re femgechi kimfaluglay chi fütxa lelfünmew welu feychi zeuman mew pep peafiñ taiñ fiyantü antü. ñi pepi gütxamkayal chi kizutxem egün falintugeal ka azkintugeal chi kolotufe, mogen che reke kiñeulealu Chi wellin chi pu kizu txem mew.

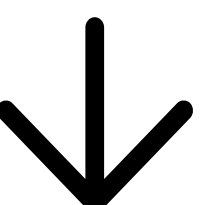
St. Petersinsel

Wapi San Pedro mapu

1898

Wiriwe wente wiripeyem

Zentrum Paul Klee, Berna

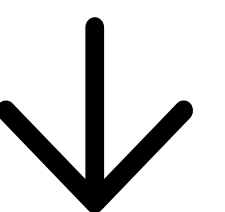

CHI TEATXO KOMRUPAPLE

Ragiñtu 1915 ka 1925 Klee zeumay kakeumechi txapüm che kechilelu ñi fotüm gealu Félix, ulkey mogen kakeumechi reima txawun mew. Kiñeke pu feytachi mogenche kechileygün chi rrupalkimün chi teatxo küzaw chi Kasperl kakelu, choyigeygün ñi rakizum Mew. Fey Klee ayikefuy ñi zuamtual chi pu che txokilelu ñi acentual ayentun reke chi kolotufe ka pu reimaWwen, kinfaluwal kakeumechi kimün kalül ka azmogen; azentuwi kisu, kinfaluwalu ñi kisu azentun Fütxake pewtufe ge

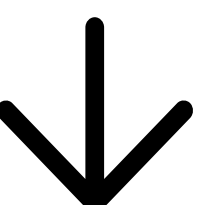
Kiñeke rupa zewmay pu lonko ka tukuluwun entuy chemkün chi zewmayalpeyem nielu ñ ruka mew, keyuntukun Lily ñi ñüfüztuwe, ñi kure. Nüy wallfug, nütün eléctricos kam waka foro, wazkümlu chi lonko; ñi zeumayal wezakelu Chi pu chekechilealu, txapümtun kuifike wiñofol.

Breitohrclown
Fütxa pilun ayekafe
1925 / 2004
Inanentun chekechilelu

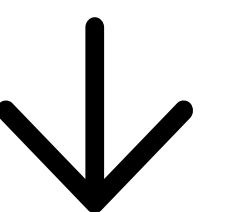
Zentrum Paul Klee, Berna

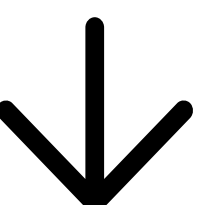
KIMELTUCHEFE KLEE

Chi Bauhaus choyigey waranka aylla mari aylla tripantu mew, Kiñe chillkatuwe ruka kimeltual pu wecheke che Küpa chillkatulu azentuwirin. Feytachi chillkatuwe kimfaluwi chi pu txokiñ kimün mew ñi chumgechi zewmageken chi choyün, txapümal chi kimün zeuman mew, ragiñtulelu ñi azentun chemkün ka rentxülpeyen, ka Chi rukantunmew.

Tänze vor Angst
Pürun txipalu llikanmew
1938, 90
Kolotun wente wiripeyen
Zentrum Paul Klee, Berna

Paul Klee kimeltuchefe gefuy Bauhaus mew rahiñ txipantu 1921 ka 1931, feytachi pu wirife egün Kandinsky, Lothar Schreyer, Oskar Schlemmer, Laszlo Moholy-Nagy, Josef Albers y Gunta Stölzl.feychi kamel klee wirintukuy ñi kimün femgechimu entual ñi txawun gülamtun azentunmirin mew, pegel-lu kiñe Zuyiñ chi kimkantun wiripeyem Chi Kimeltuwe.

Ñi pu chillkatufe üytukefi “pu Llitun” Llitun küzaufe” Gropius reke, Kimnekey kizu ñi kimelgekenon chi arte küzaw Txipakefuy re pewutunmew Feypi ta klee, felele, felenole, chumgefuy txipale feykamtem. ñi chumgechi ñi zeumagen weutulu reke chi Kimeltun Mew.Kechu az uneltuley Klee ñi küzaw ka ñi Kimeltuwe.

KIZU TXEM, AZ, TXEKAN.

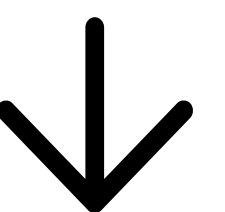
NEGÜMTUN KA ZEUMANKÜZAW.

CHI AZ KIMÜN FÜCHA KLEE

Chi zewmanküzaw txipalentun mew Klee kontueyu kiñe weza afkutexan ñi mogen mew. epe afelelu chi txipantu 1935, pewfaluwi chi txawa, kutxan rüme weza kutxan mütxenlu kom chi txawa chi kalül mew, ka fey chi pu llawketu ponwitulelu. Welu, ñi aftun txipantumew, Klee choyüy ñi küzaw küpa neykümuwi chi pu azentun txapünfulu nor, txapuntuwemew ka katxükontun chi pu amul kolotunmew Zuantukefulu, pu az ka chi wirin. Feychi pu kizu ñi azwirin pichikeche ñi zuam, ñi fotüm ka ñi küzaw kagelu chi pu lof che ka pu katxipache, wirilo chi rüpü ñi kimün amualu kiñe rüf kimeluwunmew Kolotun feymu krüfpiwkemew.

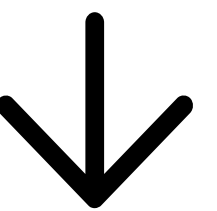
Soldat

Soltaw

1938, 110

Az Mazan wente kal wiripeyen

Zentrum Paul Klee, Berna, llewuntukun Livia Klee

WWW.CCLM.CL

CENTRO

CULTURAL

LA MONEDA

